

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

«27» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ГРОШІ І КРЕДИТ»

обов'язкова

Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність: D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Факультет: економічний
Мова навчання: українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Гроші і кредит» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 28.04.25 року, протокол № 5, та введеної в дію наказом ректора № 164 від 01.05.25 р.

Розробники: **Нікіфоров Петро Опанасович**, завідувач кафедри фінансів і кредиту,

доктор економічних наук, професор

Ткач Євген Вікторович, доцент кафедри фінансів і кредиту,

кандидат економічних наук, доцент

Викладачі: **Нікіфоров Петро Опанасович**, завідувач кафедри фінансів і кредиту,

доктор економічних наук, професор

Ткач Євген Вікторович, доцент кафедри фінансів і кредиту,

кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП _____ **Наталія БАК**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ **Петро НІКІФОРОВ**

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради _____ **Ірина НИКИФОРАК**

Мета навчальної дисципліни – сформувати базові фундаментальні знання у сфері грошово-кредитних відносин і монетарного регулювання, зрозуміти та засвоїти закономірності функціонування грошової системи, грошового, валютного, інвестиційного, фондового ринків, банківської системи та небанківських фінансово-кредитних установ на макро-, мезо- і мікрорівні як теоретичної основи фахових рішень у сфері фінансово-господарської діяльності економічних агентів, а також розвитку фінансово-кредитної системи країни.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Гроші і кредит» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухачами освіти паралельно із такими дисциплінами як «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Вступ у спеціальність». Вивчення дисципліни «Гроші і кредит» – це основа для засвоєння інших обов'язкових дисциплін, зокрема «Макроекономіка», «Фінанси», «Фінанси домогосподарств», «Фінанси підприємств», «Банківська система», «Страховання», «Фінансовий ринок», «Інвестування», а також для виконання курсової роботи.

Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Гроші і кредит» сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

- інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності в галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, або в процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

- загальні та фахові компетентності:

- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій.
- СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових і національних фінансових систем та їх структури.
- СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
- СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань і постійно підвищувати свою професійну підготовку.

- програмні результати навчання:

- ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
- ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових і національних фінансових систем та їх структури.

- ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
- ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем і способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
- ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
- ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз і синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
- ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
- ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях і професійному спілкуванні.
- ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
- ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ПР23. Визначати досягнення та ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
денна	I	I	4	120	30	45	-	-	45	-	залік
	I	II	6	180	30	45	-	-	105	-	екзамен
заочна	I	I	4	120	8	6	-	-	106	-	залік
	I	II	6	180	8	6	-	-	166	-	екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усьо -го	у тому числі					усьо -го	у тому числі						
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.			
Гроші і кредит - I														
Змістовий модуль 1. Економічна природа, суть, функції та теорії грошей														
Тема 1. Необхідність грошей та їх походження. Еволюція функцій та форм грошей	15	4	4	-	-	7	15	1	1	-	-	13		

Мета: розглянути теоретичні засади сутності грошей, концепції їх походження, форми та функції, а також роль грошей в системі економічних відносин.												
Тема 2. Теорії грошей та грошово-кредитного регулювання економіки Мета: розглянути історичні аспекти та еволюцію теорій грошей та грошово-кредитного регулювання економіки.	15	4	6	-	-	5	15	1	-	-	-	14
Тема 3. Грошовий оборот, його структура та характеристика Мета: розглянути теоретичні засади сутності грошового обороту, його модель та структуру, а також поняття грошової маси та швидкості обігу грошей	15	4	6	-	-	5	15	1	1	-	-	13
Тема 4. Грошова система Мета: розглянути теоретичні аспекти суті грошової системи, її елементи, види та особливості еволюції	15	4	6	-	-	5	15	1	1	-	-	13
Разом за змістовим модулем 1	60	16	22	-	-	22	60	4	3	-	-	53
Змістовий модуль 2. Грошовий ринок, поняття інфляції та валютного курсу												
Тема 5. Грошовий ринок Мета: розглянути теоретичні основи сутності грошового ринку, особливості його функціонування, а також процес формування пропозиції грошей та фактори що визначають попит на гроші.	15	4	6	-	-	5	15	1	1	-	-	13
Тема 6. Інфляція та необхідність стабілізації грошового обігу, її впливу на сталий розвиток економіки	15	4	6	-	-	5	15	1	1	-	-	13

Мета: розглянути теоретичні аспекти суті інфляції та дефляції, їх види, методи вимірювання, причини та наслідки, особливості антиінфляційної політики, а також її вплив на цілі сталого розвитку.												
Тема 7. Грошові реформи Мета: розглянути теоретичні аспекти сутності грошових реформ, їх види, специфіку та цілі проведення.	15	2	5	-	-	8	15	1	-	-	-	14
Тема 8. Валюта, валютний курс і валютний ринок Мета: розглянути теоретичні основи сутності валютного ринку, особливості його функціонування та зв'язок з платіжним балансом країни, а також механізм визначення валютного курсу та фактори що на нього впливають.	15	4	6	-	-	5	15	1	1	-	-	13
Разом за змістовим модулем 2	60	14	23	-	-	23	60	4	3	-	-	53
Усього годин за «Гроші і кредит – I»	120	30	45	-	-	45	120	8	6	-	-	106
Гроші кредит - II												
Змістовий модуль 3. Роль кредиту в ринковій економіці та банківська система												
Тема 9. Суть, теорії і функції кредиту. Поняття процента Мета: розглянути теоретичні засади сутності, природи та ролі кредиту в національній економіці, а також поняття відсотка, його види та функції.	18	2	4	-	-	12	20	1	-	-	-	19
Тема 10. Форми та види кредиту	18	4	6	-	-	18	20	1	1	-	-	18

Мета: розглянути теоретичні засади кредитної системи, її структуру та еволюцію, а також форми та види кредитів: комерційний, банківський, державний, міжнародний, споживчий, лізинговий, іпотечний та ін.												
Тема 11. Фінансове посередництво. Система комерційних банків Мета: розглянути теоретичні аспекти системи комерційних банків, їх види та роль в економіці держави, а також джерела залучення ресурсів, формування кредитного портфелю, проведення різних видів пасивних та активних операцій	18	4	6	-	-	8	20	1	1	-	-	18
Тема 12. Небанківські фінансово-кредитні установи Мета: розглянути теоретичні засади суті діяльності спеціалізованих небанківських фінансово-кредитних установ: страхових компаній, кредитних спілок, ломбардів, інвестиційних компаній, фінансових компаній та ін., а також їх правовий статус та особливості функціонування.	18	4	4	-	-	10	15	-	1	-	-	14
Тема 13. Цінні папери та фондовий ринок Мета: розглянути теоретичні основи сутності фондового ринку, його структури, інфраструктури та учасників, а також види цінних паперів та операцій з ними, механізм	18	4	6	-	-	8	15	1	-	-	-	14

функціонування фондових бірж та специфіку фондових індексів.												
Разом за змістовим модулем 3	90	18	26	-	-	46	90	4	3	-	-	83
Змістовий модуль 4. Монетарна політика та міжнародна валютно-кредитна система												
Тема 14. Центральний банк та його роль в економіці. Мета: розглянути теоретичні основи сутності центральних банків, шляхи створення, організаційну структуру, функції, особливості транспарентності, а також їх взаємодію з комерційними банками та урядом, здійснення емісії грошей, рефінансування, управління валютними резервами та монетарне регулювання.	20	4	6	-	-	10	20	1	1	-	-	18
Тема 15. Монетарна політика Центрального банку Мета: розглянути теоретичні засади сутності монетарної політики, її цілі та інструменти, а також особливості здійснення монетарної експансії та монетарної рестрикції.	30	4	6			10	30	1	1			28
Тема 16. Світова валютна система: історична еволюція Мета: розглянути теоретичні аспекти сутності міжнародної валютно-кредитної системи, її елементи та еволюцію	20	2	5	-	-	13	20	1	1	-	-	18

Тема 17. Міжнародні валютно-кредитні організації. Мета: розглянути особливості функціонування та функції міжнародних валютно-кредитних організацій, таких як МВФ, Світовий банк, ЄБРР та ін.	20	2	4	-	-	14	20	1	-	-	-	19
Разом за змістовим модулем 4	90	12	21	-	-	57	90	4	3	-	-	83
Усього годин за «Гроші і кредит – II»	180	30	45	-	-	105	180	8	6	-	-	166
Разом годин	300	60	90	-	-	150	300	16	16	-	-	268

Тематика лекційних занять з переліком питань

п/п	Назва теми (завдання)
1	Тема: Необхідність грошей та їх походження. Еволюція функцій та форм грошей 1. Необхідність грошей, їхнє значення та роль в економіці 2. Теорії походження грошей
2	Тема: Необхідність грошей та їх походження. Еволюція функцій та форм грошей 1. Еволюція грошей 2. Суть і функції грошей 3. Форми грошей
3	Тема: Теорії грошей та грошово-кредитного регулювання економіки 1. Теорії грошей 2. Металістична теорія грошей 3. Номіналістична теорія грошей 4. Кількісна теорія грошей
4	Тема: Теорії грошей та грошово-кредитного регулювання економіки 1. Теорії грошово-кредитного регулювання 2. Кейнсіанська теорія грошово-кредитного регулювання 3. Монетаристська теорія грошово-кредитного регулювання 4. Кейнсіансько-неокласичний синтез
5	Тема: Грошовий оборот, його структура та характеристика 1. Поняття і модель грошового обігу 2. Грошова маса та її структура. Грошова база.
6	Тема: Грошовий оборот, його структура та характеристика 1. Швидкість обігу грошей 2. Закони грошового обігу
7	Тема: Грошова система 1. Сутність грошової системи та її елементи 2. Типи грошових систем
8	Тема: Грошова система 1. Металістична та паперово-кредитна грошові системи 2. Становлення і розвиток грошової системи України
9	Тема: Грошовий ринок

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна суть та особливості функціонування грошового ринку 2. Попит на гроші та фактори що його визначають
10	<p>Тема: Грошовий ринок</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування пропозиції грошей 2. Встановлення рівноваги на грошовому ринку
11	<p>Тема: Інфляція та необхідність стабілізації грошового обігу, її впливу на сталий розвиток економіки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і причини інфляції 2. Вимірювання інфляції та її види
12	<p>Тема: Інфляція та необхідність стабілізації грошового обігу, її впливу на сталий розвиток економіки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічні наслідки інфляції 2. Форми і методи стабілізації грошового обігу
13	<p>Тема: Грошові реформи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та цілі грошових реформ 2. Класифікація грошових реформ 3. Грошова реформа в Україні
14	<p>Тема: Валюта, валютний курс і валютний ринок</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття валюти та валютних цінностей 2. Економічна сутність і режими валютного курсу 3. Поняття девальвації, ревальвації та валютної інтервенції
15	<p>Тема: Валюта, валютний курс і валютний ринок</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розрахунок валютного курсу. Котирування валюти 2. Суть і структура валютного ринку 3. Поняття криптовалюти.
16	<p>Тема: Сутність, теорії і функції кредиту. Поняття процента</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна суть кредиту; принципи кредитування 2. Функції кредиту 3. Теорії кредиту: натуралістична та капіталотворча 4. Суть і функції процента 5. Види процента та чинники, що визначають його рівень
17	<p>Тема: Форми та види кредиту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика форм і видів кредиту 2. Комерційний кредит 3. Банківський кредит
18	<p>Тема: Форми та види кредиту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Споживчий кредит 2. Лізинговий кредит 3. Іпотечний кредит 4. Державний кредит
19	<p>Тема: Фінансове посередництво. Система комерційних банків</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і функції фінансових посередників 2. Види фінансових посередників
20	<p>Тема: Фінансове посередництво. Система комерційних банків</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Банківська система держави 2. Комерційні банки, їхні види, функції та структура 3. Операції комерційних банків
21	<p>Тема: Небанківські фінансово-кредитні установи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль небанківських фінансово-кредитних інститутів у розвитку національної економіки 2. Небанківські кредитні установи: кредитні спілки, ломбарди та ін.
22	<p>Тема: Небанківські фінансово-кредитні установи</p>

	1. Страхування, страхові послуги, діяльність страхових компаній. 2. Інвестиційні небанківські посередники
23	Тема: Цінні папери та фондовий ринок 1. Поняття фондового ринку. Первинний та вторинний фондовий ринок. 2. Організаційна структура та функції фондових бірж. Поняття фондових індексів
24	Тема: Цінні папери та фондовий ринок 1. Поняття та види цінних паперів, їх класифікація. 2. Операції з цінними паперами.
25	Тема: Центральний банк та його роль в економіці 1. Шляхи створення центральних банків 2. Функції та операції центрального банку
26	Тема: Центральний банк та його роль в економіці 1. Національний банк України: правовий статус та керівні органи. 2. Становлення розвиток банківської системи України.
27	Тема: Монетарна політика Центрального банку 1. Поняття монетарної політики, її сутність та цілі. 2. Види монетарної політики: експансія та рестрикція.
28	Тема: Монетарна політика Центрального банку 1. Трансмісійний (передатний) механізм монетарної політики . 2. Інструменти монетарної політики, їх класифікація.
29	Тема: Світова валютна система: історична еволюція 1. Поняття міжнародної валютно-кредитної системи та її елементи 2. Система золотого стандарту 3. Бреттон-Вудська валютна система 4. Ямайська валютна система 5. Європейська валютна система
30	Тема: Міжнародні валютно-кредитні організації 1. Міжнародний валютний фонд у системі валютного регулювання 2. Група Світового банку 3. ЄЦБ та регіональні фінансові інститути

Тематика практичних занять з переліком питань

п/п	Назва теми (завдання)
1	Тема: Необхідність грошей та їх походження. Еволюція функцій та форм грошей 1. Необхідність грошей, їхнє значення та роль в економіці 2. Теорії походження грошей
2	Тема: Необхідність грошей та їх походження. Еволюція функцій та форм грошей 1. Еволюція грошей 2. Суть і функції грошей 3. Форми грошей
3	Тема: Теорії грошей та грошово-кредитного регулювання економіки 1. Теорії грошей 2. Металістична теорія грошей 3. Номіналістична теорія грошей 4. Кількісна теорія грошей
4	Тема: Теорії грошей та грошово-кредитного регулювання економіки 1. Теорії грошово-кредитного регулювання 2. Кейнсіанська теорія грошово-кредитного регулювання
5	Тема: Теорії грошей та грошово-кредитного регулювання економіки 1. Монетаристська теорія грошово-кредитного регулювання

	2. Кейнсіансько-неокласичний синтез
6	Тема: Грошовий оборот, його структура та характеристика 1. Поняття і модель грошового обігу 2. Грошова маса та її структура. Грошова база.
7	Тема: Грошовий оборот, його структура та характеристика 1. Швидкість обігу грошей 2. Поняття мультивалютності
8	Тема: Грошовий оборот, його структура та характеристика 1. Рівняння Фішера. 2. Закони грошового обігу
9	Тема: Грошова система 1. Сутність грошової системи та її елементи 2. Типи грошових систем
10	Тема: Грошова система 1. Металістична грошова система 2. Паперово-кредитна грошова система
11	Тема: Грошова система 1. Історія становлення грошової системи України 2. Історія становлення та розвитку грошових систем зарубіжних країн
12	Тема: Грошовий ринок 1. Економічна суть та особливості функціонування грошового ринку 2. Попит на гроші та фактори що його визначають
13	Тема: Грошовий ринок 1. Формування пропозиції грошей 2. Поняття депозитного, кредитного та грошового мультиплікаторів
14	Тема: Грошовий ринок 1. Поняття монетизації економіки 2. Встановлення рівноваги на грошовому ринку
15	Тема: Інфляція та необхідність стабілізації грошового обігу, її впливу на сталий розвиток економіки 1. Сутність і причини інфляції 2. Вимірювання інфляції та її види
16	Тема: Інфляція та необхідність стабілізації грошового обігу, її впливу на сталий розвиток економіки 1. Соціально-економічні наслідки інфляції 2. Форми і методи стабілізації грошового обігу
17	Тема: Інфляція та необхідність стабілізації грошового обігу, її впливу на сталий розвиток економіки 1. Антиінфляційна політика держави 2. Поняття монетизації економіки
18	Тема: Грошові реформи 1. Поняття та цілі грошових реформ 2. Класифікація грошових реформ 3. Грошова реформа в Україні
19	Тема: Грошові реформи 1. Грошова реформа в Україні 2. Грошові реформи у зарубіжних країнах
20	Тема: Валюта, валютний курс і валютний ринок 1. Поняття валюти та валютних цінностей 2. Економічна сутність і режими валютного курсу 3. Платіжний баланс держави

21	Тема: Валюта, валютний курс і валютний ринок 1. Розрахунок валютного курсу. Котирування валюти 2. Поняття девальвації, ревальвації та валютної інтервенції 3. Золотовалютні резерви держави
22	Тема: Валюта, валютний курс і валютний ринок 1. Суть і структура валютного ринку 3. Поняття криптовалют.
23	Тема: Сутність, теорії і функції кредиту. Поняття процента 1. Економічна суть кредиту; принципи кредитування 2. Функції кредиту 3. Теорії кредиту: натуралістична та капіталотворча
24	Тема: Сутність, теорії і функції кредиту. Поняття процента 1. Суть і функції процента 2. Види процента та чинники, що визначають його рівень
25	Тема: Форми та види кредиту 1. Загальна характеристика форм і видів кредиту 2. Комерційний кредит 3. Банківський кредит
26	Тема: Форми та види кредиту 1. Споживчий кредит 2. Державний кредит
27	Тема: Форми та види кредиту 1. Лізинговий кредит 2. Іпотечний кредит
28	Тема: Фінансове посередництво. Система комерційних банків 1. Сутність і функції фінансових посередників 2. Види фінансових посередників
29	Тема: Фінансове посередництво. Система комерційних банків 1. Інституціональна та функціональна форма кредитної системи 2. Становлення та розвиток кредитної системи України.
30	Тема: Фінансове посередництво. Система комерційних банків 1. Банківська система держави 2. Комерційні банки, їхні види, функції та структура 3. Операції комерційних банків
31	Тема: Небанківські фінансово-кредитні установи 1. Роль небанківських фінансово-кредитних інститутів у розвитку національної економіки 2. Небанківські кредитні установи: кредитні спілки, ломбарди та ін.
32	Тема: Небанківські фінансово-кредитні установи 1. Страхування, страхові послуги, діяльність страхових компаній. 2. Інвестиційні небанківські посередники
33	Тема: Цінні папери та фондовий ринок 1. Поняття фондового ринку. Первинний та вторинний фондовий ринок. 2. Організаційна структура та функції фондових бірж. Поняття фондових індексів
34	Тема: Цінні папери та фондовий ринок 1. Поняття та види цінних паперів, їх класифікація. 2. Операції з цінними паперами.
35	Тема: Цінні папери та фондовий ринок 1. Особливості розвитку фондового ринку зарубіжних країн. 2. Становлення та розвиток фондового ринку України.
36	Тема: Центральний банк та його роль в економіці 1. Шляхи створення центральних банків

	2. Функції та операції центрального банку
37	Тема: Центральний банк та його роль в економіці 1. Основні канали емісії грошей: кредитний, фондовий, валютний. 2. Транспарентність та незалежність центральних банків. 3. Регулювання платіжного балансу.
38	Тема: Центральний банк та його роль в економіці 1. Національний банк України: правовий статус та керівні органи. 2. Становлення розвиток банківської системи України.
39	Тема: Монетарна політика Центрального банку 1. Поняття монетарної політики, її сутність та цілі. 2. Види монетарної політики: експансія та рестрикція.
40	Тема: Монетарна політика Центрального банку 1. Трансмісійний (передатний) механізм монетарної політики . 2. Інструменти монетарної політики, їх класифікація.
41	Тема: Монетарна політика Центрального банку 1. Необхідність координації монетарної та фіскальної політики 2. Становлення та розвиток монетарної політики в Україні.
42	Тема: Світова валютна система: історична еволюція 1. Поняття міжнародної валютно-кредитної системи та її елементи 2. Система золотого стандарту
43	Тема: Світова валютна система: історична еволюція 1. Бреттон-Вудська валютна система 4. Ямайська валютна система 5. Європейська валютна система
44	Тема: Міжнародні валютно-кредитні організації 1. Міжнародний валютний фонд у системі валютного регулювання 2. Функції міжнародного валютного фонду
45	Тема: Міжнародні валютно-кредитні організації 1. Група Світового банку 2. ЄЦБ та регіональні фінансові інститути

Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Гроші і кредит» направлена на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає наступні види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносилися на самостійне вивчення, а також виконання дослідницького завдання по кожному змістовому модулю. Зміст завдання полягає в необхідності підготувати одну презентацію-відповідь на обране питання з наведеного нижче переліку (разом чотири презентації протягом двох семестрів вивчення дисципліни). Кількість балів, в яку оцінено виконання дослідницького завдання, може бути зменшена за наступні недоліки: неповна відповідь, порушення логіки викладу матеріалу, недостатня аргументація, обмежене використання довідкових джерел, недбале оформлення. В цілому результати самостійної роботи здобувача оцінюються викладачем на практичних заняттях.

п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Необхідність грошей та їх походження. Еволюція функцій та форм грошей 1. Історія виникнення та використання електронних грошей.	7	13

	2. Історія виникнення та використання цифрових грошей в Україні.		
2	Теорії грошей та грошово-кредитного регулювання економіки 1. Зародження металістичної та номіналістичної теорії грошей 2. Видатні представники теорії грошово-кредитного регулювання.	5	14
3	Грошовий оборот, його структура та характеристика 1. Фактори зростання рівня монетизації національної економіки в сучасних умовах 2. Показник «рівень мультивалютності» та шляхи його зменшення в Україні	5	13
4	Грошова система 1. Становлення і розвиток грошової системи України. 2. Історія виникнення перших грошових систем: біметалізму та монометалізму	5	13
5	Грошовий ринок 1. Особливості монетаристської теорії попиту на гроші: від І. Фішера до М. Фрідмена. 2. Особливості кейнсіанської теорії попиту на гроші: психологічні мотиви, попит на гроші для угод, попит на гроші як на активи.	5	13
6	Інфляція та необхідність стабілізації грошового обігу, її впливу на сталий розвиток економіки 1. Особливості дефляції в економіці держави та її наслідки. 2. Зарубіжний досвід антиінфляційної політики та її вплив на реалізацію цілей сталого розвитку	5	13
7	Грошові реформи 1. Зарубіжний досвід проведення грошових реформ у різних країнах 2. Грошові реформи в Україні, її необхідність та особливості	8	14
8	Валюта, валютний курс і валютний ринок 1. Особливості функціонування ринку форекс та проведення операцій на ньому з валютними цінностями 2. Історія виникнення та використання криптовалют	5	13
9	Суть, теорії і функції кредиту. Поняття процента 1. Історія виникнення та розвитку кредитних відносин 2. Чинники, що визначають рівень відсоткової ставки, як ціни грошей	12	19
10	Форми та види кредиту 1. Історія виникнення та використання комерційного кредиту 2. Зарубіжний досвід використання державного кредиту	18	18
11	Фінансове посередництво. Система комерційних банків 1. Особливості цифровізації банківської діяльності. 2. Організаційна структура комерційного банку	8	18
12	Небанківські фінансово-кредитні установи 1. Спільне та відмінне в діяльності фінансових посередників, спеціалізованих небанківських фінансово-кредитних установ. 2. Особливості розвитку ринку страхових послуг в Україні.	10	14
13	Цінні папери та фондовий ринок 1. Історія виникнення перших фондових бірж світу 2. Особливості функціонування та діяльності провідних фондових бірж в сучасних умовах.	8	14

14	Центральний банк та його роль в економіці 1. Сучасні тенденції розвитку Центральних банків. 2. Світовий досвід створення та функціонування Центральних банків різних країн.	10	18
15	Монетарна політика Центрального банку 1. Стратегія монетарної політики Національного банку України. 2. Інфляційне таргетування.	10	28
16	Світова валютно-кредитна система: історична еволюція 1. Історія виникнення та використання спеціальних прав запозичення (світових грошей). 2. Критерій виокремлення різних світових валютних систем.	13	18
17	Міжнародні валютно-кредитні організації 1. Співробітництво України з міжнародними валютно-кредитними організаціями. 2. Спільне та відмінне у діяльності МВФ, Світового банку та регіональних банків розаитку.	14	19
Всього годин		165	268

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Гроші і кредит» включає виконання двох індивідуальних завдань у I семестрі та двох індивідуальних завдань у II семестрі, а саме:

Індивідуальні науково-дослідні завдання у I семестрі:

1. Одне наукове повідомлення або аналітичний виступ, обравши його тему із запропонованих завдань для самостійної роботи студентів (обсяг – 6-8 сторінок друкованого тексту формату А4 з полями 2 * 2 * 2 * 2 см, шрифт Times New Roman, 14 пт, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25 см).

2. Обґрунтовану відповідь у формі презентації на одне із запитань дискусійного характеру (обсяг – 5-10 слайдів).

Дедлайн для виконання ІНДЗ – 15 листопада 2026 року.

Представлення результатів виконання індивідуальних завдань – під час практичних занять. За кожне ІНДЗ, в якому викладено обґрунтовану думку, здобувач може отримати 6 балів. Кількість балів, в яку оцінено виконання дослідницького завдання, може бути зменшена за наступні недоліки: неповна відповідь, порушення логіки викладу матеріалу, недостатня аргументація, обмежене використання довідкових джерел, недбале оформлення.

За виконання двох ІНДЗ без очевидних недоліків здобувач може отримати 12 балів. Кількість балів, в яку оцінено виконання ІНДЗ, може бути зменшена за недотримання методичних вказівок щодо змістовних і формальних вимог.

Індивідуальні науково-дослідні завдання у II семестрі:

1. Одне наукове повідомлення або аналітичний виступ, обравши його тему із запропонованих завдань для самостійної роботи студентів (обсяг – 6-8 сторінок друкованого тексту формату А4 з полями 2 * 2 * 2 * 2 см, шрифт Times New Roman, 14 пт, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25 см).

2. Обґрунтовану відповідь у формі презентації на одне із запитань дискусійного характеру (обсяг – 5-10 слайдів).

Дедлайн для виконання ІНДЗ – 15 травня 2026 року.

Представлення результатів виконання індивідуальних завдань – під час практичних занять. За кожне ІНДЗ, в якому викладено обґрунтовану думку, здобувач може отримати 5 балів. Кількість балів, в яку оцінено виконання дослідницького завдання, може бути зменшена за наступні недоліки: неповна відповідь, порушення логіки викладу матеріалу,

недостатня аргументація, обмежене використання довідкових джерел, недбале оформлення.

За виконання двох ІНДЗ без очевидних недоліків здобувач може отримати 10 балів. Кількість балів, в яку оцінено виконання ІНДЗ, може бути зменшена за недотримання методичних вказівок щодо змістовних і формальних вимог.

Методи навчання

Методи формування професійної компетентності:

- вербальні методи (розповідь, пояснення, лекція, бесіда, консультація);
- наочні методи (презентація, ілюстрація, візуалізація);
- робота з інформаційними ресурсами (навчально-методичною, науковою, законодавчо-нормативною літературою та інтернет-ресурсами);
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн ресурси);
- самостійна робота, у тому числі над ІНДЗ;
- дистанційне навчання з використанням Moodle.

Методи формування практичних умінь і навичок:

- вербальні методи (дискусія);
- наочні методи (розробка та захист презентацій);
- аналіз нормативних документів;
- виконання практичних завдань з переліку завдань для самостійної роботи студентів;
- кейс-метод.

Система контролю та оцінювання

Методи поточного контролю:

- усне опитування, в тому числі експрес-опитування;
- письмове (в тому числі фронтальне) опитування;
- тестування (в тому числі на знання глосарію);
- розрахункові роботи;
- захист результатів виконаних завдань і досліджень.

Форма підсумкового контролю – залік і екзамен.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку, екзамену).

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді тощо).

Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять – обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. За відсутності здобувача на практичному занятті він втрачає можливість отримати бали як результат його оцінювання по конкретній темі. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно з обов'язковим повторним курсом	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання)

Оцінка передбачає такі знання та вміння:

Оцінка	Знання	Вміння
Здобувач:		
5 (відмінно) A (90 – 100)	<ul style="list-style-type: none"> – має всебічні та глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни; – засвоїв знання щодо теоретичних засад функціонування грошового ринку та системи грошово-кредитних відносин; – глибоко розуміє основну літературу та сучасні публікації з проблем функціонування грошового ринку та розвитку грошово-кредитних відносин на макро-, мезо- і мікрорівні. 	<ul style="list-style-type: none"> – вміє використовувати додаткову літературу, грамотно викладати програмний матеріал; – дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання; – демонструє навички творчого мислення.
4 (дуже добре) B (80-89)	<ul style="list-style-type: none"> – показав повні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; – опрацював основну літературу, ознайомився з додатковою літературою, рекомендовану програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> – успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без суттєвих зауважень; – вміє використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.

4 (добре) С (70-79)	<ul style="list-style-type: none"> – показав достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, має здатність до їхнього поглиблення в процесі подальшого навчання та практичної діяльності; – опрацював основну літературу, рекомендовану програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> – вдало виконав передбачені програмою завдання без критичних зауважень; – здатний використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
3 (задовільно) D (60-69)	<ul style="list-style-type: none"> – має достатні знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання й наступної роботи за спеціальністю; – ознайомився з основною літературою, яка рекомендована програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> – виконав завдання в межах програмних вимог; – допускає неточності при розв'язанні тестів.
3 (задовільно) E (50-59)	<ul style="list-style-type: none"> – має знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє подальше навчання; – ознайомився з основною літературою, яка рекомендована програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> – виконав завдання в межах програмних вимог; – допускає упущення, неточності та помилки при розв'язанні тестів; – не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними ситуаціями.
2 (незадовільно) з можливістю перескладання FX (35-49)	<ul style="list-style-type: none"> – не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допускає грубі помилки у відповідях; – має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки. 	<ul style="list-style-type: none"> – допускає принципові помилки під час вирішення передбачених програмою завдань; – показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.
2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом F (1-34)	<ul style="list-style-type: none"> – не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допускає неприпустимі помилки у відповідях; – має рівень знань, який не дозволяє самостійно оволодіти програмним матеріалом і вимагає додаткового прослуховування навчальної дисципліни. 	<ul style="list-style-type: none"> – не вміє вирішувати передбачені програмою завдання; – не вміє орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Максимальна оцінка знань здобувача під час навчальних занять за кожну тему наведена в таблицях.

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

а) у першому семестрі:

Поточне тестування та самостійна робота										Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	ІНДЗ-1	T5	T6	T7	T8	ІНДЗ-2		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

а) у другому семестрі:

Поточне тестування та самостійна робота											Кількість балів (екзамен)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 3						Змістовий модуль 4						
T9	T10	T11	T12	T13	ІНДЗ-1	T14	T15	T16	T17	ІНДЗ-2		
5	5	6	6	6	5	5	6	5	6	5	40	100

T1, T2 ... T17 – теми змістових модулів.

Максимальна кількість балів складає: за перший і другий модулі – по 30 балів (разом – 60 балів); третій і четвертий модулі – по 30 балів (разом – 60 балів).

З навчальної дисципліни «Гроші і кредит» проводиться семестровий залік і екзамен в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком освітнього процесу. У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, здобувач обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Екзаменаційний білет містить 4 завдання: теоретичні питання з дисципліни, тестові завдання двох видів, глосарій.

У 40 балів, що можливо отримати на заліку чи екзамені, входить: 2 теоретичних питання (по 11 балів), 5 тестів «правильно-неправильно» - по 1 балу (сумарно 5), 5 тестів - по 1 балу (сумарно 5) та визначення 4 термінів - по 2 бали (сумарно 8 балів).

По 11 балів ставиться за повне розкриття теоретичних питань у першому завданні. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання. Аналогічно виставляються бали по другому питанню.

Після підготовки здобувачем тез відповіді та розв'язання тестів відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Також екзамен може бути проведений у письмовій формі.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю

1. Поняття та необхідність грошей, їх значення та роль в економіці
2. Походження грошей
3. Еволюція грошей
4. Суть і функції грошей
5. Форми грошей
6. Металістична теорія грошей
7. Номіналістична теорія грошей
8. Кількісна теорія грошей
9. Кейнсіанська теорія грошово-кредитного регулювання
10. Монетаристська теорія грошово-кредитного регулювання
11. Кейнсіансько-неокласичний синтез
12. Сутність грошової системи та її елементи
13. Типи грошових систем
14. Поняття і модель грошового обороту
15. Суб'єкти грошового обороту

16. Структура грошового обороту
17. Грошова маса та її структура по агрегатах. Грошова база.
18. Поняття мультивалютності
19. Швидкість обігу грошей
20. Закони грошового обігу. Рівняння обміну І. Фішера.
21. Економічна суть та особливості функціонування грошового ринку
22. Попит на гроші та фактори що його визначають
23. Формування пропозиції грошей
24. Грошовий мультиплікатор
25. Встановлення рівноваги на грошовому ринку
26. Поняття та канали емісії грошей
27. Сутність і причини інфляції
28. Поняття дефляції
29. Методи вимірювання інфляції. ІСЦ, Індекс-дефлятор
30. Види інфляції
31. Соціально-економічні наслідки інфляції
32. Антиінфляційна політика. Форми і методи стабілізації грошового обігу
33. Поняття інфляційного таргетування.
34. Поняття та цілі грошових реформ
35. Класифікація грошових реформ
36. Грошова реформа в Україні
37. Поняття валюти та валютних цінностей
38. Економічна сутність і режими валютного курсу
39. Розрахунок валютного курсу. Котирування валюти
40. Суть і структура валютного ринку
41. Поняття девальвації та ревальвації
42. Поняття платіжного балансу
43. Валютне регулювання, валютні інтервенції
44. Золотовалютні резерви, їх структура
45. Сутність та цілі грошово-кредитної політики.
46. Монетарні експансія та рестрикція.
47. Інструменти грошово-кредитної політики.
48. Відмінності між ринком грошей та ринком капіталів
49. Біметалізм та монометалізм
50. Паперово-кредитна система грошового обігу.
51. Суть та функції кредиту
52. Теорії кредиту
53. Суб'єкти та об'єкти кредитних відносин.
54. Принципи кредитування
55. Відсоток: суть, функції і види
56. Товарна і грошова форма кредиту.
57. Комерційний кредит. Суть, суб'єкти, переваги та недоліки.
58. Банківський кредит. Поняття, класифікація за різними критеріями.
59. Споживчий кредит. Суть, призначення, види.
60. Лізинговий кредит: характеристики.
61. Іпотечний кредит.
62. Державний кредит.
63. Кредитна система.
64. Фінансове посередництво.
65. Інфраструктура кредитної системи.
66. Комерційні банки, їх види, функції та структура.
67. Поняття та класифікація банківських установ. Функції банків.

68. Операції комерційних банків. Пасивні, активні, комісійні операції та ін.
69. Цифровізація банківської діяльності.
70. Банківська система України: становлення і розвиток.
71. Суть, види та особливості небанківських фінансових установ.
72. Інститути парабанківської системи за видами діяльності: ломбарди, кредитні спілки, фінансові та страхові компанії, інвестиційні та пенсійні фонди. Специфіка діяльності цих інститутів.
73. Цінні папери та їх види. Акції. Майнові, пайові, приватизаційні (ваучери) сертифікати. Інвестиційні сертифікати. Облігації. Векселі. Ощадні (депозитні) сертифікати. Іпотечні ц/п. Деривативи. Ф'ючерс, Форвард, Опціон. СВОП. Варант.
74. Операції з цінними паперами.
75. Фондовий ринок. Учасники ринку цінних паперів. Первинний та вторинний ринок ц/п. Біржовий та позабіржовий ринок цінних паперів.
76. Біржова система.
77. Фондова біржа, її правовий статус, структура та керівні органи.
78. Фондові індекси.
79. Інфраструктура фондового ринку. Державне регулювання ринку цінних паперів.
80. Шляхи створення ЦБ: еволюційний, директивний.
81. Функції та операції ЦБ. ЦБ як емісійний центр та канали емісії грошей. 82. НБУ: організація та функціонування. Структура та функції НБУ.
83. Інструменти рефінансування.
84. Поняття та елементи міжнародної валютно-кредитної системи.
85. Етапи еволюції валютних систем. Система золотого стандарту: історія функціонування. Бреттон-Вудська та Ямайська валютні системи.
86. Спеціальні права запозичення. Європейська валютна система. Євро як єдина спільна валюта.
87. Міжнародний валютний фонд у системі валютного регулювання. Цілі створення, функції, організаційна структура, механізми кредитування.
88. Група Світового банку.
89. Європейський банк реконструкцій та розвитку. Європейський інвестиційний банк та регіональні світові банківські інститути.
90. Співробітництво України з міжнародними валютно-кредитними організаціями.

Зарахування результатів неформальної освіти

У ЗВО діє Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>).

Згідно з ним здобувачам можуть бути зараховані результати неформальної освіти з проблем, які відповідають тематиці дисципліни «Гроші і кредит».

Рекомендована література

- основна

1. Дзюблюк О. В. Гроші та кредит: підручник: за ред. д.е.н., проф.. Тернопіль: ТНЕУ. 2018. 892 с.
2. Крупка М. І., Мрочко М. С., Вишивана Б. М. Гроші та кредит: підручник за ред. проф. М. І. Крупки. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. 420 с.
3. Нікіфоров П.О., Ткач Є.В. Гроші і кредит. Фінанси та фінансове посередництво : підручник. У 3-х тт. Том 1 за ред. П.О. Нікіфорова, Н.А. Бак. Чернівці: Черн. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 452 с. С.63-181.

4. Ткач Є.В., Нікіфоров П.О. Фіскальна та монетарна політика: макроекономічний аналіз та інституційне середовище : навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. 2022. 240 с.

5. Фергюсон Ніл Еволюція грошей. Фінансова історія світу [пер.з англ. Катерина Діса]. 4-е вид. К.: Наш формат. 2022. 384 с.

6. Щетинін А. Гроші та кредит. Навчальний посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів. 2019. 163 с.

7. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 р. № 2121-III зі змінами

8. Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 р. № 679-XIV зі змінами

9. Закон України “Про валюту і валютні операції” від 21.06.2018 р. № 2473-VIII зі змінами

- додаткова (допоміжна)

1. Алексєєв І. Гроші та кредит. Навчальний посібник. Львів: Вид. Львівської політехніки. 2017. 312 с.

2. Крупка М. І. Банківська система. підручник: за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І.Крупки. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 556 с.

3. Глущенко С. Гроші, кредит, кредитний ринок. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ. 2015. 203 с.

4. Коваленко Д., Венгер В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика. Підручник. Київ: ЦНЛ. 2019. 578 с.

5. Нікіфоров П. О., Ткач Є. В. Проблеми фіскальної та монетарної політики. Фінанси, банківська справа та страхування. Управління фінансами : мікро-і макrorівень : підручник для магістрів / за ред. проф. Нікіфорова П. О., доц. Бак Н. А. Чернівці : Чернівець. нац. н-т імені Юрія Федьковича, 2021. С. 293-335.

6. Ткач Є.В., Нікіфоров П.О., Центральний банк і монетарна політика: методичні рекомендації : Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. 2023. 80 с.

7. Нікіфоров П. О., Ткач Є. В., Режим прямого таргетування інфляції у монетарній політиці нбу: досвід застосування та оцінки. *Науковий вісник Чернівецького університету : Економіка: зб. наук. праць.* 2022. Вип. 835. С. 40-47.

8. Гроші і кредит практикум / укл. П.О. Нікіфоров, Є.В. Ткач, О.В. Третякова, В.М. Харабара. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2023. 84 с.

9. Крупка М.І., Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник: М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, Н.Г. Пайтра : за ред. проф. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 526 с.

10. Ярошевич Н. О. Шпак, Н. Б., Побурко О. Я. Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник : Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 416 с.

Посилання на інформаційні ресурси

1. Аналітика: Міжнародний центр перспективних досліджень: *веб-сайт*. URL: <http://icps.com.ua/>

2. Дані та аналітика : Міністерство фінансів України : *веб-сайт*. URL: <https://mof.gov.ua/uk>

3. Законодавство України : Верховна рада України : *веб-сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

4. Звітність : Державна казначейська служба України : *веб-сайт*. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>

5. Статистика : Національний банк України : *веб-сайт*. URL: <https://bank.gov.ua/>

6. Статистична інформація : Державна служба статистики України : *веб-сайт*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

7. Bureau of Economic Analysis. URL: <https://www.bea.gov/>.

8. Government Finance Statistics / International Monetary Fund. URL: <https://data.imf.org/?sk=89418059-d5c0-4330-8c41-dbc2d8f90f46&sId=1435762628665>.
9. OECD. (2020). Revenue Statistics 2020. Paris: OECD Publishing, 2020. URL: doi.org/10.1787/8625f8e5-en
10. Opencorporates.com. URL: <https://opencorporates.com/>.
11. Open budget : Державний веб-портал бюджету для громадян. URL : <https://openbudget.gov.ua/>
12. UN Comtrade Database / United Nations. URL: <https://comtrade.un.org/>
13. World Development Indicators. URL: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики академічної доброчесності студентами при вивченні навчальної дисципліни «Гроші і кредит» регламентується такими нормативними документами:

1. Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravyala-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>
2. Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf
3. Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

Згідно з ними здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, у тому числі засобами штучного інтелекту, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.